

JAARVERSLAG 2009 NVTG-BESTUUR

In dit document geeft het bestuur een overzicht van het zeer gevarieerde beeld van activiteiten in het verslagjaar. Daarbij waren de belangrijkste activiteiten die de aandacht van het bestuur vroegen:

- een onderzoek naar de relatie van het bestuur ten opzichte van de uitvoeringsorganisaties van de NVTG;
- de behandeling van het verzoek tot erkenning van de Internationale Gezondheidszorg en Tropengeneeskunde als profiel;
- het symposium op 14 oktober over het thema *“From Research to Improved Practice and Policy in International Health”*, dat in samenwerking met het *Netherlands Platform for Global Health Policy and Health Systems Research*, de werkgroep *Uniting Streams* en SANO werd georganiseerd.

Uitvoeringsorganisaties NVTG

Het bestuur besteedde veel aandacht aan een onderzoek naar het ‘achterstallig onderhoud’ met betrekking tot de diverse uitvoeringsorganisaties van de NVTG. Zij kunnen worden onderscheiden in organisaties waarvan de eindverantwoordelijkheid bij de NVTG ligt en autonome organisaties, waarvan de werkzaamheden passen binnen de doelstellingen van de NVTG en waarmee de NVTG samenwerkingsrelaties heeft. Het gaat om de volgende gremia:

- de twee bestuurscommissies het COTG en de Commissie Wetenschap;
- de Stichting Erfonds Tropische Geneeskunde;
- de twee tijdschriften MT en TMIH;
- de zeventien werkgroepen;
- de drie autonome organisaties DuDOC i.o., het *Netherlands Platform for Global Health Policy and Health Systems Research* en SANO.

Centrale vragen in het onderzoek waren:

- 1) zijn de statuten en de huishoudelijke reglementen van de NVTG en haar uitvoeringsorganisaties nog *up to date*; en
- 2) hoe realiseert het NVTG-bestuur zijn verantwoordelijkheid jegens deze organisaties.

De bevindingen zijn neergelegd in een document ‘Analyse Uitvoeringsorganisaties NVTG’. Op basis hiervan is een groot aantal acties geformuleerd en inmiddels nagenoeg afgerond. De uitkomsten van deze acties zullen door het bestuur ter goedkeuring aan de ALV van 2010 worden voorgelegd. Hieronder wordt volstaan met vermelding van de belangrijkste resultaten:

- herziening van de statuten en het reglement van de NVTG en van het reglement van het COTG;
- een nieuwe commissie onderzoek met een taakopdracht en een huishoudelijk reglement;

- op termijn een herziening van de criteria voor subsidieverlening ten laste van het Erefonds Tropische Geneeskunde;
- een nieuw redactiestatuut voor het MT, *International Health Alerts* (IHA) en de NVTG-website;
- een herziening van de relatie werkgroepen en NVTG;
- een bezinning op de samenwerking met SANO;
- een nieuwe vertegenwoordiger van het bestuur in het *Netherlands Platform for Global Health Policy and Health Systems Research*;
- deelname aan het toekomstig bestuur van DuDOC i.o. dat recent van DGIS een toezegging voor een startsubsidie voor een periode van 2 jaar heeft ontvangen.

Onderwijs

In het verslagjaar is het traject voor de erkenning van de ‘Tropenopleiding’ een meer formele weg ingegaan. Het NVTG-bestuur verleende in april zijn goedkeuring aan het opleidingsplan dat door een ad-hoc commissie, bestaande uit Martin Boeree, Matthijs Botman, Barend Gerretsen, Jaap Mulder, Albert Mantingh, Rob Sijbers, Pieter van Thiel, Gerrit Verburg en Prisca Zwanikken was voorbereid, met hulp van Hanneke Hoekstra en met financiële ondersteuning van het KIT. Op 12 mei werd ons verzoek tot erkenning van de Internationale Gezondheidszorg en Tropengeneeskunde als profiel bij de Gezamenlijke Colleges van de KNMG ingediend. Het verzoek werd in het Centraal College Medische Specialisten (CCMS) besproken en hierop werd besloten een werkgroep in te stellen, die tot taak heeft te bekijken of het nuttig is dat het profiel van de Arts Internationale Gezondheidszorg en Tropengeneeskunde (AIGT) erkend wordt en zo ja, hoe dit moet worden vormgegeven.

De werkgroep wordt voorgezeten door prof. dr. Willems, orthopedisch chirurg en lid van het CCMS en een zestal leden vanuit de verschillende colleges/disciplines onder wie ook Martin Boeree vanuit de kring van de NVTG, en later ook Barend Gerretsen. De werkgroep kwam op 31 augustus voor het eerst bijeen en op basis van de discussie, die vooral ging over de betekenis van de arts internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde (AIGT) voor de Nederlandse gezondheidszorg, werd besloten de aanbiedingsbrief aan te passen en het profiel te verduidelijken. De herziene brief is toegeschreven naar een profiel bestemd voor twee periodes die onafscheidelijk met elkaar verbonden zijn: de eerste periode betreft de opleiding en het werk in het buitenland en de tweede is de periode na terugkeer in Nederland. De brief is op 23 november verzonden en in een bijeenkomst van de werkgroep op 30 november besproken. De werkgroep meende dat er zeker een maatschappelijke behoefte is en zegde toe zich te willen inspannen om het profiel mogelijk te maken. Belangrijk discussiepunt is echter het onderdeel van de opleiding op de werkvloer zelf en afgesproken is dat in een volgende vergadering naast de huidige vorm van de opleiding nog twee andere – door NVTG/COTG te beschrijven- alternatieven besproken zullen worden. Tevens adviseerde de werkgroep om bij de betrokken ministeries van VWS en Buitenlandse Zaken (OS) duidelijkheid over de financiering van de opleiding te krijgen.

Het Concilium Opleiding Tropische Gezondheidszorg (COTG) onder leiding van Pieter van Thiel organiseerde in het verslagjaar voor 41 arts-assistenten klinische stages op het gebied van chirurgie en obstetrie/gynaecologie of kindergeneeskunde in Nederlandse ziekenhuizen. Ook werden tijdens deze stages in totaal 19 studiedagen voor hen georganiseerd. De belangstelling voor de tropenopleiding is onverminderd groot, getuige het feit dat voor 10-15 arts-assistenten niet direct een opleidingsplaats beschikbaar was. Ook volgden 37 personen de Nederlandse Tropen Cursus (NTC), georganiseerd door een consortium van kennisinstituten bestaande uit de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit en het Koninklijk Instituut voor de Tropen. Voor meer informatie wordt verwezen naar het jaarverslag van het COTG.

Evenals 2008 werd door de werkgroep TROIE een Banenmarkt en Carrière dag voor (aanstaande) tropenartsen georganiseerd, die op 28 november in het LUMC plaats vond. De thema's van de dag waren:

- Noodhulp of Structurele hulp?
- Carrière na de tropen
- Uitzending met partner.

De dag werd door ongeveer 130 enthousiaste deelnemers bezocht (144 aanmeldingen) exclusief standhouders en sprekers.

Onderzoek

In het kader van de 'Uitvoeringsorganisaties NVTG' werd een taakopdracht en huishoudelijk reglement opgesteld voor een nieuwe permanente commissie, die het onderzoeksbeleid van de vereniging verder gestalte moet gaan geven. Ook zijn voorstellen gedaan voor de samenstelling van deze nieuwe Commissie Onderzoek. In een brief van 3 september heeft het bestuur de voorzitter en leden van de Commissie Wetenschap, bestaande uit Peter de Vries, Charles Bijleveld, Leon Bijlmakers, Anke van der Kwaak, Matthew McCall, Louis Niessen en Ton Polderman bedankt voor hun inzet gedurende een lange periode, in enkele gevallen sinds de oprichting van deze Commissie in 1994.

De jaarvergadering op 12 december van het bestuur van de (Nederlandse) Stichting *Tropical Medicine and International Health* (TMIH), die mede de redactie voert van het gelijknamige wetenschappelijke tijdschrift TMIH, stond dit keer onder leiding van de nieuwe voorzitter Leon Bijlmakers. In het verslagjaar is met de Londense uitgever Wiley nog geen overeenstemming bereikt over het tarief van een - aan alle NVTG-leden aan te bieden - TMIH digitaal abonnement. De uitgever stelde aanvankelijk 15 euro voor, maar verlaagde dit tarief tot 10 euro na een tegenbod van de NVTG van 5 euro.

Het Stimuleringsfonds ('Erefonds') voor wetenschappelijk onderzoek had in dit jaar door de slechte financiële situatie geen middelen beschikbaar om onderzoek daadwerkelijk te subsidiëren. Wel is in het kader van de 'Uitvoeringsorganisaties NVTG' besloten om de Commissie Onderzoek opdracht te geven met een uitgewerkt voorstel voor de aanpassing van de criteria voor subsidie te komen.

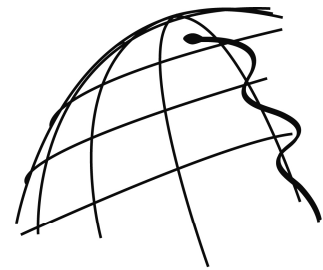
Het bestuur was door Louis Niessen vertegenwoordigd in het *Netherlands Platform for Global Health Policy and Health Systems Research*. Dit Platform adviseert de ministeries van Buitenlandse Zaken en VWS omtrent het internationale gezondheidbeleid en roept Nederlandse organisaties inclusief ngo's op tot versterking van *health systems research* ten behoeve van ontwikkelingslanden. In het kader van het onderzoeksprogramma *Global Health Policy and Health Systems Research*, dat in samenwerking met genoemd Platform en de ministeries van Buitenlandse Zaken en VWS tot stand kwam, is door WOTRO een eerste *call for proposals* met een budget van 4 mln. naar Nederlandse onderzoekers uitgegaan. Het Platform rondde een advies aan de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking af ten behoeve van het beleid op het gebied van fragiele staten en gezondheid en bereidde een advies voor over de plaats van de private sector in het beleid ten aanzien van de gezondheidszorg in ontwikkelingslanden. Ook nam het Platform het initiatief tot een inventarisatie van de Nederlandse onderzoekscapaciteit op het gebied van *global health policy and health systems*.

De werkgroep *Uniting Streams*, SANO en het *Netherlands Platform for Global Health Policy and Health Systems Research* waren mede-organisatoren van het jaarlijkse wetenschappelijk NVTG-congres "*From Research to Improved Practice and Policy in International Health*", dat op 14 oktober in Utrecht werd gehouden.

Pleitbezorging

In het kader van de promotie van de Gedragscode Internationale Gezondheidszorg hebben in 2009 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De gedragscode is gepubliceerd op de website en maakt deel van een dossier rondom 'medisch toerisme' en NVTG's reactie op deze ontwikkelingen.
- De Code is besproken tijdens de jaarlijkse vergadering van het bestuur met de werkgroepen (januari). Tijdens de vergadering is positief gereageerd op het initiatief, waarbij is opgemerkt dat de Code een kans biedt voor de NVTG om zich te profileren

nvtg

en constructieve allianties aan te gaan met particuliere initiatieven in internationale gezondheidszorg. Hierbij willen we de Gedragscode vooral inzetten als instrument ten behoeve van kwaliteitsbewaking/–verbetering.

- Begin 2009 heeft het bestuur een reactie geformuleerd op een artikel in Medisch Contact van collega/tropenarts George Joosten (februari). In zijn artikel betoogde Joosten dat een Gedragscode mogelijk bureaucrativering van kleine projecten in de hand werkt. In onze reactie bepleiten we het gebruik van onze Gedragscode als *richtlijn* voor respectvol, integer en professioneel gedrag, geïnspireerd op samenwerking. Daarnaast willen we een zo hoog mogelijke praktijkstandaard voor particuliere gezondheidsprojecten in ontwikkelingslanden bevorderen, waarbij we niet streven naar ‘professionalisering in bureaucrativering’, maar naar ‘professionalisering van de inzet’. Deze reactie is helaas niet gepubliceerd in MC, wel is er met de MC redactie afgesproken dat er t.z.t. een bijdrage in MC geplaatst kan worden over de Code.
- Bestuurslid Wim Heres heeft tijdens een bijeenkomst van de Werkgroep Urologie (juni) de gedragscode aan de orde gesteld. Er was een licht kritische noot te bespeuren (m.n. ten aanzien van mogelijke bureaucratistische toestanden), maar men bleek uiteindelijk wel blij met dit normatief kader.
- In november organiseerde Stichting Stola (een aan het Erasmus MC gelieerde organisatie m.b.t. gezondheidszorg in ontwikkelingslanden) een debat over ‘medisch toerisme’, waarvoor de NVTG de Gedragscode en gerelateerde artikelen beschikbaar stelde. Het debat stond onder leiding van Hans Borgstein.

Met de initiatiefnemers van DuDOC i.o., dat een platformorganisatie van naar schatting ruim 50 kleinschalige initiatieven m.b.t. particuliere uitzendingen van gezondheidswerkers naar ontwikkelingslanden nastreeft, heeft enkele malen plaats gevonden. Ten eerste op 21 januari in een overleg met een vertegenwoordiger van DGIS, die aangaf dat een eventuele subsidie alleen verleend zou kunnen worden, indien het accent van de activiteiten zou komen te liggen op een coördinatie en regie van het aanbod gericht op een betere voorbereiding en kwaliteitsbewaking. In een gesprek op 28 oktober informeerde DuDOC i.o. de aanwezige bestuursleden over de toezegging van DGIS voor een startsubsidie voor de duur van twee jaar. Van de NVTG werd gevraagd een lid van het NVTG-bestuur in het toekomstige DuDOC-bestuur af te vaardigen en twee NVTG-leden in de Raad van Advies van DuDOC. De NVTG is gevraagd te bezien in welke vorm de Gedragscode een onderdeel gaat vormen van het pakket diensten van DuDOC en op welke manier de Code ingezet kan worden als middel om kwaliteit centraal te stellen bij de nog aan te sluiten particuliere organisaties.

Platform

Opnieuw was het jaarlijkse NVTG-congres een groot succes. Het congres, met als thema *'From Research to Improved Practice and Policy in International Health'*, werd op 14 oktober in Utrecht gehouden en was georganiseerd in nauwe samenwerking met het *Netherlands Platform for Global Health Policy and Health Systems Research*, de werkgroep *Uniting Streams* en SANO, dat zijn 40-jarig bestaan vierde. In de plenaire morgensessie voerden een viertal buitenlandse sprekers het woord en in de middag vonden parallelsessies onder leiding van de vier organisatoren van het congres plaats. Het aantal deelnemers was bijna 200, onder wie ook een groot aantal jongeren. Het programma werd goed gewaardeerd en de organisatie verliep zonder problemen. De voorbereidingscommissie, bestaande uit Hans Wendte (voorzitter), Eveline Baerends, Serge Heijnen, Esther Jurgens, Lies Laumans, Matthew McCall, Anne Teirlinck, Ton Teunissen en Linda Wammes, verdient alle lof voor de degelijke voorbereiding en een goed congres.

In Europees verband participeerde de NVTG in het *European Congress on Tropical Medicine and International Health (ECTMIH)*. Na voorgaande congressen in Hamburg, Liverpool, Lissabon, Marseille en Amsterdam vond ditmaal het 6^e Europese Congres plaats in Verona, tevens de locatie voor het 1^e *Mediterranean Conference on Migration and Travel Health*. Het congres met het thema *Equity, Human Rights, and Access to Care* bood een interessant en veelzijdig programma. Nederland was ruimschoots vertegenwoordigd door een delegatie vanuit TROIE, bestuur en andere NVTG-leden. Voortbouwend op de traditie die in Amsterdam tijdens het 5^e ECTMIH in gang is gezet, was er ook in het Verona-programma plaats gereserveerd voor sessies georganiseerd door de Europese Tropenverenigingen. De NVTG-sessie stelde onze tropenopleiding centraal in een debat over tropenopleidingen en training in Europa. Het congres werd afgesloten met de *'Verona Declaration'*. We kijken uit naar het 7^e ECTMIH, dat zal plaatsvinden in Barcelona met als centraal thema: *Global Change, Migration and Health* (www.festmihbarcelona2011.org).

Bestuurssamenstelling en ondersteuning

Het bestuur was eind 2009 als volgt samengesteld:

Albert Mantingh, voorzitter

Geert van Etten, secretaris

Leon Bijlmakers, penningmeester (tot 1 april)

Jan Visschedijk, penningmeester (vanaf 1 april)

Rob Baltussen

Wim Heres

Matthew McCall

Hans Wendte

Prisca Zwanikken

Vertegenwoordiging vanuit TROIE: Marthe Zeldenrust en Annemarie Vogel

Beleidsfunctionaris NVTG: Esther Jurgens

Secretariaat NVTG: Lies Laumans (per 1 januari 2009)
Secretariaat COTG: Clara Blauw.

Het bestuur spreekt zijn waardering uit voor de bijzondere betrokkenheid en grote inzet voor de vereniging van deze medewerkers.

In 2009 vergaderde het bestuur 11 keer.

Op 27 januari vond het jaarlijkse overleg van bestuur met de werkgroepen plaats. De algemene ledenvergadering (ALV) werd op 3 april in Utrecht gehouden.

Het overzicht van contactpersonen vanuit het bestuur met de werkgroepen in 2009 is:

Martin Boeree	: Uniting Streams (tot 1 april 2009)
Ilse Broek	: TROIE (tot 1 augustus)
Leon Bijlmakers	: Tanzania, VSH&D
Geert van Etten	: GEO, Geschiedenis tropische geneeskunde
Wim Heres	: Huisartsen, Chirurgie, Urologie
Esther Jurgens	: Transculturele revalidatiegeneeskunde, Medische antropologie
Albert Mantingh	: Kindergeneeskunde, Safe Motherhood
Hans Wendte	: Oogheelkunde, Tropische geneeskunde, Dermatologie
Prisca Zwanikken	: Voedsel en Voeding, Uniting Streams (per 1 april 2009)

Bij de afsluiting van het jaar was het aantal leden van de NVTG ten opzichte van eind 2008 met 48 toegenomen tot 907 in totaal. Door de inzet van het administratiebureau Ravelijn liep het aantal leden wanbetalers voor de contributie over 2008 terug tot 7.